

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

01 Ocak 2019 – 30 Eylül 2019

Faaliyet Raporu

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

SPK II-14.1 SAYILI TEBLİĞE İSTİNADEN HAZIRLANMIŞ YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU
01.01.2019-30.09.2019

Tüpraş'ın ("Şirket") 2019 yılı ilk dokuz aylık faaliyetlerine ilişkin sonuçlarını gösteren, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanmış, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmış mali tabloları ortaklarımızın bilgilerine sunulmaktadır.

BÖLÜM 1: KURUMSAL BİLGİLER:

Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Komiteleri

Tüpraş'ın 20 Mart 2019 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında, Yönetim Kurulu Üye sayısı 11 olarak belirlenmiştir. Yönetim Kurulu Üyelerinin görev taksimi 25 Mart 2019 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında yapılmıştır. Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Sayın Mehmet Ömer Koç, Başkan Vekilliği'ne Sayın Yıldırım Ali Koç'un seçilmesine karar verilmiştir.

Şirket'in Yönetim Kurulu Üyeleri aşağıda yer almaktadır:

Adı ve Soyadı	Görevi
Ömer M. Koç	Başkan
Ali Y. Koç	Başkan Vekili
Rahmi M. Koç	Üye
Semahat S. Arsel	Üye
Levent Çakıroğlu	Üye
Erol Memioğlu	Üye
Yağız Eyüboğlu	Üye
Zafer Sönmez	Bağımsız Üye (C Grubu- ÖİB Temsilcisi)
Muharrem Hilmi Kayhan	Bağımsız Üye
Ayşe Canan Ediboğlu	Bağımsız Üye
Kamil Ömer Bozer	Bağımsız Üye

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde, Şirket'in 25 Mart 2019 tarih 2019/15 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile komite yapısının aşağıdaki şekilde oluşturulmasına karar verilmiştir:

	Denetimden Sorumlu Komite	Kurumsal Yönetim Komitesi	Risk Yönetimi Komitesi
Başkan	Muharrem Hilmi Kayhan	Muharrem Hilmi Kayhan	Ayşe Canan Ediboğlu
Üye	Kamil Ömer Bozer	Yağız Eyüboğlu	Erol Memioğlu
Üye		Doğan Korkmaz	

Ayrıca, aynı Yönetim Kurulu toplantısında Yürütme Komitesi'nin 5 üyeden oluşmasına karar verilmiş olup Ömer M. Koç, Rahmi M. Koç, Semahat S. Arsel, Ali Y. Koç ve Caroline Nicole Koç komite üyeleri olarak belirlenmiştir. Komitelerin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 30 Eylül 2019 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 22.598 bin TL'dir (30 Eylül 2018– 9.769 bin TL). Bu tutarın 6.700 TL'lik (30 Eylül 2018– Yoktur) kısmı işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödemelere ilişkin olup, kalan kısmı kısa vadeli sağlanan faydalardan oluşmaktadır.

Sermaye

Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.

a. Kayıtlı Sermaye :

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000 (beş yüz milyon Türk Lirası) TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerinde nama yazılı 50.000.000.000 (elli milyar) adet paya bölünmüştür.

Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, 2017-2021 yılları (beş yıl) için geçerlidir. 2021 yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılamamış olsa dahi, 2021 yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırımı kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımı yapılamaz.

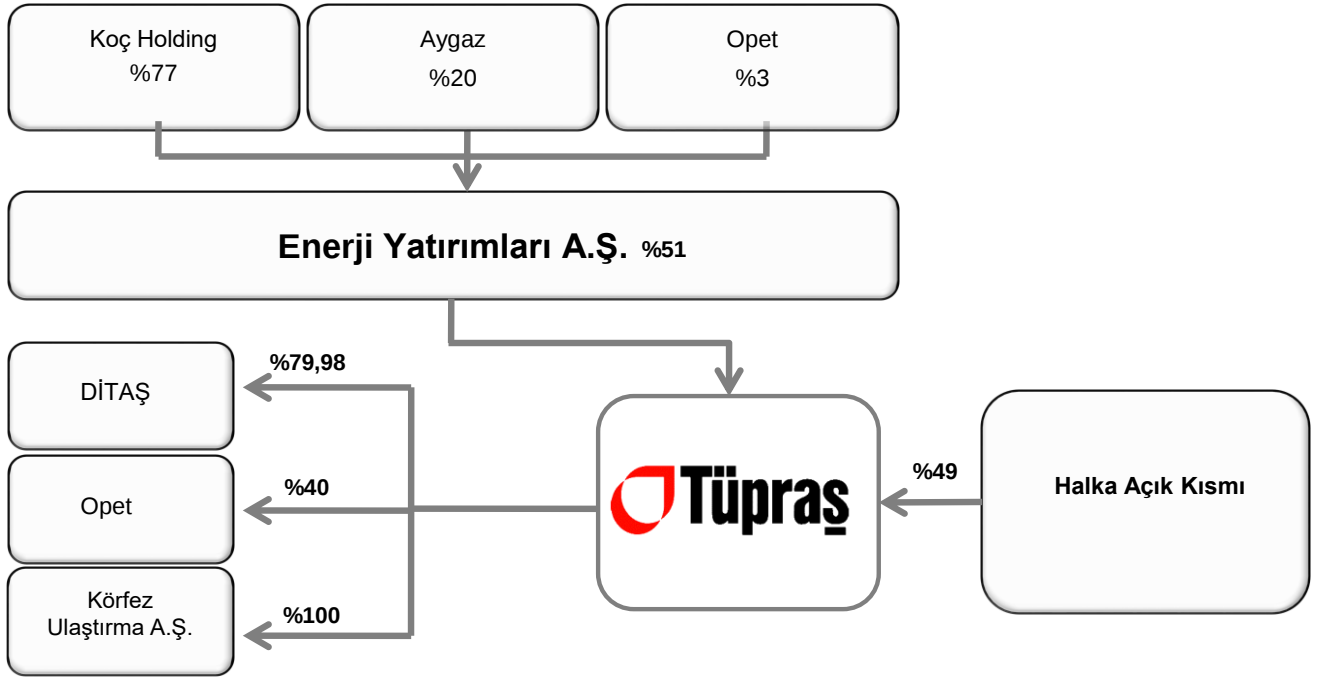
b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar:

Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL (iki yüz elli milyon dört yüz on dokuz bin iki yüz Türk Lirası) olup, söz konusu çıkarılmış sermaye muvazaadan ari şekilde ödenmiştir. Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır.

GRUP	PAY SAHİBİ	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	PAY ADEDİ
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	ÖİB	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na kayıtlıdır. Tüpraş hisselerinin %49'u Borsa İstanbul'da işlem görmektedir. 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Göztepe Tankercilik A.Ş. ("Göztepe") (*)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

(*) 2019 yılının Mayıs ayında kurularak faaliyetlerine başlamıştır.

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş.(**)	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti ve perakende
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

(**) Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. 2019 yılının Nisan ayında kurulmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2019 tarihinde sona eren dönem içerisinde 6.074'tür (30 Eylül 2018 - 5.907).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

BÖLÜM 2: SEKTÖR VE ŞİRKETİN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Sektördeki Gelişmeler

UEA verilerine göre 2018 yılı 3. çeyrek dönemde ortalama 100,0 milyon varil/gün olan küresel ham petrol talebi, 2019 yılında %1,3 artışla 101,3 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir. OPEC'in ham petrol üretimini azaltma kararı doğrultusunda 2019 3. çeyrek dönemde geçen yılın aynı dönemine göre üretimi %7,1 oranında azalmıştır. OPEC dışı petrol ve sıvı yakıt üretimindeki %2,4 artışın OPEC kesintisinin etkisini azaltmasına rağmen toplam petrol/sıvı yakıt arzı, 2018 3. çeyrek döneme göre %1,3 düşüşle 99,9 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı ilk altı aylık döneminde ham petrol fiyatları, ABD yaptırımları, OPEC+ grubunun kesinti kararına uyumu, diğer jeopolitik gelişmeler ve özellikle ticaret savaşlarının küresel ekonomik gidişata yansımaları gibi etkenlere bağlı olarak 53 \$/v-75 \$/v seviyeleri arasında dalgalanmış ve yılın 3.çeyreğinde de bu dalgalı seyrini sürdürmüştür. Son dönemde Suudi Arabistan'a yapılan ve kısa süreli de olsa tarihin en yüksek petrol üretim kesintisine yol açan drone saldırısı sonucu 68 \$/v düzeyine ulaşan Brent referans ham petrol fiyatı, alınan önlemler ve saldırının etkilerinin kısa süre içinde telafi edilmesi ile yeniden 60 \$/v düzeylerinde dengelenmiştir. OPEC+ kesinti kararına yüksek uyumun sürmesi ile İran ve Venezuela'ya uygulanan tavizsiz yaptırım kararlarına bağlı arz düşüşlerine rağmen küresel ekonomik faaliyetlerdeki zayıflamanın talebi baskılaması ve başta ABD olmak üzere OPEC dışı üretim artışının sürmesi fiyatlardaki artış eğilimini baskılamıştır.

Bu dönemde sektörümüzdeki karlılıkları öngörülenin üzerinde baskılayan en önemli etken ağır ham petrol işleyebilen rafinerilerin ham petrol edinmedeki fiyat avantajının büyük ölçüde daralması olmuştur. OPEC+ kesinti kararlarına ek olarak İran ve Venezuela yaptırımlarının ağır bir şekilde sürdürülmesi ve geçmiş yaptırım dönemlerinin aksine muafiyetlerin sıfırlanması ağır ve orta gravitede ham petrol arzında sıkıntıya yol açmıştır. Arz sıkıntılarına ek olarak, özellikle Asya bölgesinde devreye giren ve ağır/orta ham petrole göre tasarlanan önemli rafineri kapasitelerinin daha fazla Orta Doğu ham petrolünü tercih etmeleri de ağır ve hafif ham petrol fiyat makasının önemli oranda daralmasına sebep olmuştur. Öte yandan, Akdeniz bölgesinin referans ham petrolü olan Ural ham petrolü de ESPO-1 ve ESPO-2 boru hatlarının yanı sıra Spur– Konsomosh hattı ve Kozmino limanının artırılan kapasitesi ile daha fazla Asya pazarına yönelmiştir. Bu durum, geleneksel olarak Avrupa ve Akdeniz’de pazarlanan Ural ham petrolünü daha pahalı hale getirmiştir.

Sürüş sezonu olmasına rağmen ucuz LPG fiyatları, Nafta ve Benzin fiyatlarını baskılamayı 3. çeyrek dönemi boyunca sürdürmüştür. Küresel FCC ünite duruşları ve ABD’de bulunan PES rafinerisinin kaza sonrası kapanması benzin arzının azalmasına sebep olmuş; ancak küresel talep artışının beklentilerin altında kalması benzin marjlarının sezonsal yükselişini sınırlamıştır. Öte yandan motorin marjları da zayıf küresel ekonomik aktiviteden, özellikle Çin talep büyümesindeki zayıflıktan olumsuz etkilenmiştir. Küresel havacılık sektöründeki büyüme trendi jet yakıtı marjlarını olumlu yönde desteklerken, fuel oil marjları gerek yaklaşan Uluslararası Denizcilik Yakıtı mevzuat değişikliğinin etkisi gerekse Orta Doğu bölgesinde sezon sonuna gelinmesi ile özellikle Eylül ayında zayıflamıştır.

Akdeniz rafineri marjı yılın ilk dokuz ayı sonunda ortalama 2,87 Dolar/varil düzeyindeyken, Tüpraş’ın işlediği ham petrolerin maliyet avantajından ötürü Tüpraş net rafineri marjı Akdeniz Kompleks marjının 0,81 \$/v üzerinde 3,68 Dolar/varil olarak gerçekleşmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine göre, 2019 yılı Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre Türkiye’de benzin tüketimi %1,5 artışla 1.629 bin ton, motorin talebi ise %5,1 düşüşle 16,1 milyon ton gerçekleşmiştir.

Operasyonel Bilgiler

İzmit Fuel Oil Dönüşüm Kompleksinde planlı bakım çalışması nedeniyle yaklaşık 11 haftalık duruşa rağmen, Eylül sonu itibariyle yıllık ortalama %98,3 kapasite kullanımı gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere; ham petrol ve yarı mamul toplamında 22,1 milyon ton şarja verilmiş, 21,2 milyon ton satılabilir ürün üretilmiş ve ilk yarıyıldaki Fuel Oil Dönüşüm Kompleksindeki bakım duruşuna rağmen 3. Çeyreğin etkisiyle beyaz ürün verimi %78,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İşlenen Hampetrol	2018 (9A)	2019 (9A)	Fark
Toplam Şarj (bin ton)	20.023	22.126	2.102
Beyaz Ürün Verimi	77,2	78,1	0,9
API	31,0	32,1	1,11
Kapasite Kullanımı %*	95,0	98,3	3,3

(*) Kapasite kullanım oranı; 2018 yılında 28,1, 2019 yılında 30,0 milyon ton kapasite kabulü ile hesaplanmıştır.

Üretim (1000 ton)	2018 (9A)	2019 (9A)	Fark	
LPG	702	756	54	8%
Nafta/Benzinler	3.931	4.490	559	14%
Jet Yakıtı/Gazyağı	3.655	3.609	-46	-1%
Motorin	6.190	7.437	1248	20%
Orta Distilat	9.845	11.046	1.201	12%
Fuel Oiller	1.063	2.060	997	94%
Baz Yağ	122	105	-17	-14%
Bitümler	2.397	1.663	-734	-31%
Diğer	1.021	1.076	55	5%
Toplam	19.081	21.195	2.114	11%

Petrol fiyatları ile döviz kurundaki artışın da etkilediği piyasa daralmasına ve azalan asfalt satışlarına bağlı olarak geçtiğimiz yılın %12,7 altında yurtiçi satış gerçekleştirilirken, ihracatın olumlu katkısıyla toplam satışlar 22,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

Satışlar (1000 ton)	2018 (9A)	2019 (9A)	Fark	
LPG	739	773	34	4,6%
Nafta	143	252	108	75,7%
Benzinler	1.738	1.775	37	2,1%
Jet Yakıtı	3.624	3.237	-386	-10,7%
Motorin	8.763	7.678	-1085	-12,4%
Orta Distilat	12.387	10.916	-1471	-11,9%
Fuel Oiller	825	811	-14	-1,7%
Bitümler	2.358	1.309	-1049	-44,5%
Diğer	1.017	871	-146	-14,4%
Askeri Ürünler	336	352	15	4,6%
Yurtiçi Satış	19.543	17.058	-2.485	-12,7%
İhracat	2.720	5.152	2.432	89,4%
Genel Toplam	22.263	22.210	-53	-0,2%

Opet

OPET, Türkiye'de 1.171'i OPET, 469'u Sunpet olmak üzere toplamda 1.640 istasyonu ve beş farklı terminalinde toplam 1.069 bin m³'lük depolama kapasitesi ile akaryakıt dağıtım sektöründe önemli bir konumdadır.

Sektördeki pazar payını ve istasyon ağını her geçen gün artıran OPET Türkiye'de akaryakıt dağıtım sektöründe tüketicinin ilk tercihi olma temel hedef ve prensibiyle hareket etmektedir. OPET, Türkiye tüketiminde en son açıklanan veriler olan Ağustos sonu itibarıyla beyaz ürünlerde %18,88, siyah ürünlerde ise %31,68 olmak üzere toplamda %17,63'lük pazar payına sahiptir. Pazardaki daralmaya rağmen, büyük ve orta ölçekli şirketler arasında satışlarını artıran tek şirket Opet olmuştur.

2009 yılında Opet, Türk Hava Yolları ile THY-OPET Havacılık Yakıtları şirketini kurmuştur. Şirket Türkiye'de hızla gelişmekte olan havayolu ulaşım sektörüne uçak yakıtı pazarlamaktadır.

Ditaş

Ditaş, Tüpraş'ın ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışında denizyolu ile taşınması operasyonunu yürütmenin yanı sıra, aktiflerindeki tankerleri zaman esaslı ya da tek sefer esaslı olarak kiraya vermekte, kiraladığı tankerlerin işletmeciliğini yapmakta, limanlarda terminal hizmetleri vermekte ve sektörde faaliyet gösteren firmalara aracılık ve acentelik hizmetleri vermektedir. Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiştir. Bu süreç içerisinde sermayesi %100 Ditaş'a ait 15 bağlı ortaklık kurulmuştur.

Ditaş, toplam 479.765 DW tonluk üç ham petrol tankeri, 51.532 DW tonluk 1 adet ham petrol/ürün tankeri, toplam 155.478 DW tonluk 9 ürün tankeri, 11 adet römorkör, 7 adet palamar botu, 2 adet servis botu ve 1 adet pilot botu ve kirasında bulunan 3 adet 46.031 DW tonluk ürün tankeri ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

15.000 DW tonluk T. Adalyn Tankeri 28 Mayıs 2019 tarihinde teslim alınmış ve taşımacılık faaliyetine Haziran 2019 ayında başlamıştır. Yapımı devam eden 16.000 DW tonluk T.Elinor Tankeri 2019 yılı Mart ayında suya indirilmiş, Aralık 2019'da inşaatı tamamlanarak işletmeye alınması planlanmaktadır. IGA taşımalarını yapmak üzere alınan 49.990 DW tonluk tanker T.Fatma ismiyle Haziran 2019'da Ditaş filosuna dahil edilmiş ve Göztepe Tankercilik A.Ş. adında yeni bir bağlı ortaklık kurulmuştur. 2018 yılında siparişi verilen 70 TBP gücündeki 2 adet römorkörün 2020 yılının başında teslim alınması planlanmaktadır.

Ayrıca, 2020 yılında yürürlüğe girmesi planlanan Uluslararası Denizcilik Yakıtı mevzuatına uyumlu şekilde yüksek kükürtlü fuel oil kullanımına devam edebilmek adına 2019 yılında T.Sadberk, T.Semahat, T.Adalyn, T.Elinor tankerlerine Scrubber yatırımı süreçleri planlanan şekilde devam etmektedir.

Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2019 yılı Eylül sonunda 8,1 milyon ton ham petrol ve 4,2 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %88,2'si, petrol ürünü taşımalarının ise %66,0'sı Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Şirket, ürün ve ham petrol taşımalarının yanı sıra Tüpraş'ın İzmit ve Aliağa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetlerini de sürdürmektedir.

Körfez Ulaştırma

Hisselerinin tamamı Tüpraş'a ait olan Körfez Ulaştırma A.Ş., 2019 Temmuz sonu itibariyle satın aldığı 5 adet lokomotif ve TCDD'den kiraladığı 5 adet lokomotif ile Kırıkkale-İzmit Rafinerileri arasında karşılıklı akaryakıt taşımalarına başlamıştır. Demiryolu tren işletmecisi olmasının yanı sıra Körfez Ulaştırma, İzmit-Kırıkkale hattında kalan diğer taşımaları ve Kırıkkale-Mersin-Batman hattındaki taşımaları da organizatör sıfatıyla ve TCDD lokomotifleriyle gerçekleştirmeye devam etmektedir. Körfez Ulaştırma aynı zamanda, Demiryolu Taşıma İşletmecisi olarak Ankara-Güvercinlik bölgesine de spot seferlerle taşımalar yapmaya başlamıştır.

2019 ilk dokuz aylık dönemde 1.378 bin ton ürün/ara ürün taşıyan Körfez Ulaştırma, bu miktarın %47'sini kendi trenleri ile gerçekleştirmiştir. Karayolu taşımalarının Tüpraş karasal lojistik operasyonları içerisindeki oranı 2018 Ocak-Eylül döneminde %21 iken, taşımaların demiryoluna kaydırılmasıyla 2019'un aynı döneminde %9'a düşürülmüş ve maliyet avantajı sağlanmıştır.

Taşımalarda 439 adet Körfez ve Tüpraş vagonu, 26 adet kiralık Opet vagonu, 150-250 adet kiralık TCDD vagonu kullanılmaktadır. 2019 Eylül itibariyle Körfez Ulaştırma'nın trenlerinde toplam 72 makinist görev yapmaktadır.

2019 yılı Mart ayında 141 adet vagon, Temmuz ayında 100 adet vagon Tüpraş'tan satın alınmıştır.

General Electric lisanslı TCDD iştiraki Tölomsaş'ın Eskişehir fabrikasında üretimi yapılan 5 adet dizel lokomotifin tamamı Temmuz ayında teslim alınmıştır. Ayrıca 7 adet dual lokomotif alımı için, teslimatı 2021 yılı olacak şekilde, Stadler firması ile Temmuz 2019 tarihinde anlaşma yapılmıştır.

Yatırım

2019 yılı ilk dokuz ayda 179 milyon \$ (rafinaj için 112 milyon \$) yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir.

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

2019 yılı Eylül ayı sonu itibariyle Tüpraş Ar-Ge Merkezi çalışmaları kapsamında bir FP 7, iki EUREKA, üç Horizon 2020, bir TÜBİTAK ARDEB 1003 ve yirmi yedi TÜBİTAK TEYDEB onaylı proje tamamlanmıştır. Mevcut durum itibarıyla dört TEYDEB ve altı Horizon 2020 onaylı proje devam etmektedir. Tüpraş, TÜBİTAK ve AB fonlarınca onaylanmış projelerinin yanı sıra, on yedi projeyi de öz kaynaklarıyla yürütmektedir. Devam eden altı Horizon 2020 projemizin yanında, desteklenmeye hak kazanmış olan bir üç yeni Horizon 2020 projemizin hibe anlaşması süreçlerinin 2019 yılı içerisinde tamamlanması ve projelerin başlaması planlanmaktadır.

2019 Yılında Eylül sonu itibariyle yirmi bir Horizon 2020 proje başvurusu yapılmıştır. 2019 yılı içerisinde ayrıca iki yeni TÜBİTAK TEYDEB 1501 proje başvurusu gerçekleştirilmiş, fakat proje önerileri TEYDEB tarafından kabul edilmemiştir. Bunların yanında, AB ITEA etiketini alan bir projenin TÜBİTAK TEYDEB 1509 değerlendirme süreci tamamlanmış olup proje desteklenmeye hak kazanmıştır.

Tüpraş, Avrupa'nın en önemli araştırma ve inovasyon programı olan Horizon 2020 kapsamında, 2014 yılından bu yana fonlanmaya hak kazandığı 11 adet Ar-Ge projesi ve 5,86 Milyon Euro'luk toplam destekli bütçesi ile Horizon 2020 destek programındaki "En Başarılı Türk Sanayi Kuruluşu" olmuştur. Bu başarıımız TÜBİTAK tarafından resmi internet siteleri aracılığı ile duyurulmuştur.

Finansal Veriler

Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin ilk planlı bakımının gerçekleştirildiği 2019 yılının ilk dokuz aylık döneminde Tüpraş, 2.168,9 milyon TL esas faaliyet karı elde etmiştir. 385 bin TL yatırım faaliyet gelirinin, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen OPET Petrolcülük A.Ş. yatırımlarından gelen 172,1 milyon TL karın ve 2.214,2 milyon TL net finansman giderinin etkisiyle toplamda 127,2 milyon TL vergi öncesi konsolide kar gerçekleştirmiştir.

ÖZET BİLANÇO (Bin TL)	31 Ara 2017	31 Ara 2018	30 Eyl 2018	30 Eyl 2019
Dönen varlıklar	20.366.024	20.962.205	30.250.105	28.945.418
Duran varlıklar	17.796.955	19.073.522	18.816.080	26.735.303
Toplam Varlıklar	38.162.979	40.035.727	49.066.185	55.680.721

Kısa Vadeli Yükümlülükler	17.675.669	15.949.538	27.092.966	27.357.730
Uzun Vadeli Yükümlülükler	10.009.649	14.140.360	14.455.601	15.323.147
Ana Ortaklığa Ait Özsermaye	104.314	121.200	81.109	160.994
Azınlık Payları	10.373.347	9.824.629	7.436.509	12.838.850
Toplam Kaynaklar	38.162.979	40.035.727	49.066.185	55.680.721

ÖZET GELİR TABLOSU (Bin TL)	31 Ara 2017	31 Ara 2018	30 Eyl 2018	30 Eyl 2019
Net Satışlar	53.948.110	88.552.170	63.749.246	67.970.220
Brüt Kar	6.213.898	9.224.323	7.199.796	3.819.735
Esas Faaliyet Karı	4.857.459	5.736.300	2.558.717	2.168.914
FVAÖK	5.881.697	8.908.374	7.020.975	3.301.247
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı/(zararı)	4.474.038	3.724.380	2.075.195	127.227
Dönem Karı (Ana Ortaklık Payları)	3.811.546	3.712.789	1.946.730	339.782
Dönem Karı (Azınlık Payları)	29.010	48.656	26.034	43.655

ÖNEMLİ ORANLAR	31 Ara 2017	31 Ara 2018	30 Eyl 2018	30 Eyl 2019
Özsermaye Getirisi (%) (Ana Ortaklık)	41,29	36,76	29,15	4,00
Cari Oran	1,15	1,31	1,12	1,06
Hisse Başına Kar	15,22	14,83	7,77	1,36
Temettü (BinTL)	1.557.107	3.406.452	3.406.452	3.793.851

Bilanço Tarihinden Sonra Meydana Gelen Önemli Husus ve Gelişmeler

Yoktur.

Şirketin Risk Yönetim Politikası

Tüpraş Risk Yönetim Komitesi, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesine uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Komitenin başkanlığını Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Ayşe Canan Ediboğlu, Üyeliğini Yönetim Kurulu Üyesi Erol Memioğlu sürdürmektedir.

Tüpraş'ta risk yönetiminin temelinde yatan felsefe, varlıkların değerlerinin korunması, operasyonel güvenlik ve sürdürülebilirlik esaslarına dayanmaktadır. Risk yönetiminde her alandaki potansiyel riskleri öngörebilmek, değerlendirmek, yönetmek, izlemek ve gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmak amacıyla proaktif metotlar benimsenmiştir.

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler; tehlike ve çevre riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler, stratejik riskler, uyum ve yasal riskler, itibar riskleri olmak üzere toplam yedi ana başlık altında takip edilmektedir.

Şirketimizin faaliyetleri gereği bulundurduğu ham petrol ve ürün stokları, uluslararası piyasalarda belirlenen fiyatlarla değerlendirilmektedir. Ham petrol alım anlaşmalarının önemli bir kısmında ileri tarihli fiyatlandırma mekanizması kullanılarak stok fiyat riski büyük ölçüde bertaraf edilmektedir. Riske maruz stoklar fiyat riskinden korunmak amacıyla finansal enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir. Ayrıca ürün marjlarında hedeflenen karlılığı koruma amaçlı piyasa koşulları imkan verdiği ölçüde türev enstrümanlarla hedge işlemi yapılmaktadır.

İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri, temelini Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu proaktif bir metodoloji takip edilerek Tüpraş Denetim Birimi'nin uzman ekibi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülür. Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik denetimler en az bir kez gerçekleştirilir.

Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan ve konsolide finansal tablolarda kullanılan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında oluşan tespitler Şirket Yönetimi ile paylaşılır ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalara eşlik edilir.

Öngörüler

2019 yıl başında 3,75-4,25 dolar/varil olarak belirlenen Akdeniz rafineri marj hedefi, Uluslararası Denizcilik Yakıtı regülasyon değişikliğinin etkisi, fuel oil marjlarındaki düşüş ve daralan Ural-Brent ham petrol fiyat makasına bağlı olarak 2,75-3,25 dolar/varil bandına çekilmiştir. Yılın ilk dokuz ayında Tüpraş net rafineri marjı, 2,87 dolar /varil olan Akdeniz Kompleks marjının 0,81 dolar/varil üzerinde 3,68 dolar/varil olarak gerçekleşmiştir. Tüpraş net rafineri marjının yıllık ortalama beklentisi, daralan ağır – hafif ham petrol fiyat avantajının da etkisiyle 6-7 dolar/varil seviyesinden 4,0-4,5 dolar/varil seviyesine revize edilmiştir.

Tüpraş, yılsonu toplam kapasite kullanım oranını %95-100 olarak hedeflemektedir. Üretim ve satış hacimleri hedeflerinde herhangi bir değişiklik olmayıp, üretim toplamı 28,0 milyon ton, satış ise yaklaşık 30,0 milyon ton olarak belirlenmiştir. 200 milyon dolar olarak belirlenen rafinaj yatırım beklentisi, proje kapsam ve uygulama değişimleri sebebiyle 150 milyon dolar olarak revize edilmiştir.